

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoP/18/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6320200845
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Halušková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6320200845.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Haluškovej a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Jozefa Zlochu, vo veci starostlivosti o maloletého H. O. (predtým C.), nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, t. č. u navrhovateľky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, syna otca H. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. XXXX/XX, XXX XX T. N. a matky O. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O. XXXX/XX, XXX XX N. N., t. č. bytom M. XXXX/XX, XXX XX T. N., o návrhu navrhovateľky M. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XXX/XX, XXX XX T. N., o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní navrhovateľky a o odvolaní kolízneho opatrovníka proti uzneseniu Okresného súdu Brezno č. k. 8P/72/2020-34 zo dňa 04.05.2020 takto

rozhodol:

- I. Uznesenie okresného súdu **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Brezno (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) uznesením zo dňa 04.05.2020 zamietol návrh navrhovateľky (starej matky maloletého zo strany matky) na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým bude maloletý dočasne zverený do jej náhradnej osobnej starostlivosti (I. výrok). Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (II. výrok). Navrhovateľka odôvodnila návrh nevhodnosťou rodinného prostredia, v ktorom maloletý žije (tvoreného jeho matkou O. C., biologickým otcom H. O. a starou matkou zo strany otca); označila ho za ohrozujúce život a zdravie maloletého. Situácia v rodine (požívanie alkoholických nápojov) sa nezlepšuje napriek tomu, že terénne sociálne pracovníčky Obce T. N. s rodinou pracujú od roku 2017 a Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Brezne vykonáva v rodine opatrenia a dohľad. Na podnet susedov bola k rodine z bližšie neznámych dôvodov privolaná polícia. V čase posledného šetrenia terénnymi sociálnymi pracovníčkami dňa 21.04.2020 o 10.30 hod. bola matka sama doma a viditeľne bola pod vplyvom alkoholických nápojov. Neskôr navrhovateľka kontaktovala terénne pracovníčky obce, že matka maloletého údajne leží na dvore so zakrvavenou tvárou, maloletý je na dvore sám, slabo oblečený a neobutý. Terénne sociálne pracovníčky znovu v ten istý deň navštívili domácnosť. Informácie o stave matky maloletého sa potvrdili, maloletého prevzala do opatery navrhovateľka, matka bola hospitalizovaná. Maloletý bol po dohovore pracovníčok Oddelenia sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Brezne, terénnych sociálnych pracovníkov a rodinných príslušníkov (obidve staré matky) zverený do osobnej starostlivosti navrhovateľky.

1.1 Z dôvodov uznesenia vyplýva, že Obvodné oddelenie Policajného zboru v Brezne dňa 29.04.2020 okresnému súdu oznámilo, že nedisponuje informáciou o prípadnom policajnom zásahu v rodine maloletého. Je možné, že sa na uvedenej adrese vyskytla policajná hliadka, ktorá tam konávala hliadkovú alebo obchádzkovú službu. Pre podanie presnejších informácií je potrebné špecifikovať druh policajného zásahu (preverenie podnetu, oznámenia, predvedenie osoby, resp. priestupkové

alebo trestné konanie). Podľa správy Obce T. N. doručenej okresnému súdu 29.04.2020 rodinu často navštevujú terénne sociálne pracovníčky obce z dôvodu častého požívania alkoholických nápojov. Matka je rozvedená, t. č. na rodičovskej dovolenke a žije v spoločnej domácnosti s maloletým H., partnerom H. O. a jeho matkou O. O.. Matke dlhodobo ponúkajú pomoc aj poradenstvo ako situáciu riešiť, avšak bezúspešne. Počas návštev boli pod vplyvom alkoholických nápojov niekoľkokrát všetci. Terénne sociálne pracovníčky dostávajú aj iné podnety na rodičov od občanov a susedov, ktorí majú obavy o zdravie a bezpečnosť maloletého. Terénne sociálne pracovníčky písomne upozornili aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Brezne. Navrhovateľka žije v spoločnej domácnosti s manželom v rodinnom dome pozostávajúcom z kuchyne, kúpeľne, WC a izby slúžiacej ako obývačka a spálňa, na poschodí sú ďalšie dve miestnosti. Pracuje na Obecnom úrade T. N. ako opatrovateľka, jej manžel je invalidný dôchodca. Vo svojom okolí sa navrhovateľka správa službe a obec s ňou neriešila žiadne problémy. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, odboru sociálnych vecí a rodiny (ďalej tiež „úrad“) doručenej okresnému súdu dňa 04.05.2020 vyplynulo, že dňa 28.04.2020 bolo vykonané šetrenie u navrhovateľky, ktorú v domácnosti nezastihli. Pri odchode sociálne pracovníčky stretli matku maloletého, ktorá uviedla, že bola aktuálne prepustená z nemocnice, po hospitalizácii na následky požitia alkoholických nápojov a následného poranenia. Uviedla, že lekár jej dal odporúčanie na protialkoholické liečenie, ktoré chce absolvovať v Prednej Hore. Uviedla, že vie o tom, že jej matka podala návrh na zverenie maloletého a súhlasí s ním, no po absolvovaní protialkoholického liečenia má záujem starať sa o maloletého ona. Otec maloletého H. O., nar. XX.XX.XXXX je taktiež o situácii informovaný. On sa nemôže o maloletého starať, pretože sa cez týždeň nachádza mimo domova z dôvodu zamestnania. Dňa 30.04.2020 úrad telefonicky kontaktoval navrhovateľku, ktorá sa vyjadrila, že sa majú dobre, že momentálne sa maloletý hrá na dvore so svojou matkou. Navrhovateľka umožňuje kontakt maloletého s matkou pod jej dozorom. Navrhovateľka býva v 2-podlažnom rodinnom dome, ktorý pozostáva z kuchyne, kúpeľne, WC, špajzy a 3 izieb. K domu prislúcha aj terasa a dvor, kde sa nachádza hojdačka. Dom obýva navrhovateľka s manželom W. R., nar. XX.XX.XXXX, ktorý má Alzheimerovu chorobu a momentálne s maloletým H.. Navrhovateľka pracuje na plný úväzok ako opatrovateľka svojho manžela. Prijem domácnosti je cca 1.100,- Eur mesačne. Navrhovateľka uviedla, že naďalej trvá na svojom návrhu. Úrad má za to, že zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky sa toho času javí ako najvhodnejšie riešenie. Navrhovateľka sa o maloletého riadne stará a toho času zabezpečuje starostlivosť na dobrej úrovni.

1.2 Po citácii § 324 ods. 1 - 3, § 325 ods. 1, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, 2, § 330 ods. 1, 3 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“) a § 360 ods. 1, § 363 a § 367 ods. 1, 2 Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „C. m. p.“), vychádzajúc z článku 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a článku 5 písm. a) až c) Základných zásad Zákona o rodine okresný súd konštatoval, že od 21.04.2020, kedy bola matka hospitalizovaná, je maloletý v starostlivosti navrhovateľky. S tým, že o maloletého sa v súčasnosti stará navrhovateľka, súhlasila matka maloletého. Starostlivosť navrhovateľky o maloletého hodnotili pracovníčky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno ako riadnu a na dobrej úrovni. V čase vydania rozhodnutia súdu prvej inštancie bol maloletý v starostlivosti navrhovateľky dobrovoľne, so súhlasom jeho matky. Okresný súd konštatoval, že tvrdenia starej matky z návrhu o zanedbávaní starostlivosti o maloletého jeho matkou, častom požívaní alkoholických nápojov, privolaní polície na podnet susedov a o práci terénnych sociálnych pracovníčok Obce T. N. od roku 2017 s matkou maloletého, o vykonaní opatrení a dohľadu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno navrhovateľka ničím nepreukázala. Ani z doručených správ od polície, Obce T. N. a Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno neboli potvrdené konkrétne skutočnosti uvádzané navrhovateľkou v návrhu; skutočnosti uvádzané v týchto správach sú len všeobecné. Okresný súd preto dospel k záveru, že nie sú osvedčené základné skutočnosti potrebné pre záver o nutnosti dočasnej úpravy pomerov a návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

1.3 Výrok o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 52 C. m. p., ktoré odcitoval.

2. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podali odvolanie navrhovateľka aj kolízny opatrovník maloletého.

2.1. Navrhovateľka v odvolaní uviedla, že dňa 21.04.2020 bolo dieťa ohrozené na zdraví a živote. Jeho matku našla zranenú, zakrvavenú, dezorientovanú, malátnu, neschopnú rozprávať a postaviť sa. Dieťa bolo na dvore samé, bosé, slabo oblečené. V uznesení absentuje zmienka o vyžiadaní si lekárskej správy, z ktorej by okresný súd zistil, že dcéra navrhovateľky a matka maloletého H. bola

pod veľkým vplyvom alkoholu (vyše 4 promile), je epileptička. Z dôvodu opakovaného neprimeraného požívania alkoholu v domácnosti sa vykonávajú šetrenia a intervencie sociálnych pracovníkov obce aj úradu. Záznamy o privolaní policajných hliadok susedovcami nie sú, príslušníci polície to pravdepodobne nevyhodnotili ako stav ohrozujúci zdravie dieťaťa. Správy terénnych sociálnych pracovníkov Obce T. N. spomenuté v uznesení okresného súdu uvádzajú, že matka dieťaťa má problém s alkoholom a situácia v rodine sa nezlepšuje. Navrhovateľka má vážne obavy o dieťa, ktoré s nimi žije v spoločnej domácnosti a nedokáže sa samé o seba postarať. Jeho matka prehodnotila pod vplyvom incidentu z 21.04.2020 svoje správanie a nastúpila ústavnú liečbu v OLÚP Predná Hora, ktorú má absolvovať od 06.05.2020 do 06.08.2020. H. O., nar. XX.XX.XXXX medzičasom uznal svoje otcovstvo k maloletému. Tiež vo zvýšenej miere požíva alkoholické nápoje, čo bol podľa informácií navrhovateľky (ďalej aj „odvolateľka“) dôvod odobratia vodičského preukazu aj rozviazania predchádzajúceho pracovného pomeru. Obidvaja rodičia boli videní náhodnými občanmi obce ako idú v podnapitom stave s kočíkom, v ktorom sedelo dieťa. Otec v súčasnosti pracuje na týždňových turnusoch. O syna sa zaujíma, stará sa o neho počas dňa počas víkendov, v noci spí dieťa u odvolateľky. Dňa 10.05.2020 si bol otec dopoludnia vyzdvihnúť syna, pod vplyvom alkoholu, preto mu ho navrhovateľka odmietla vydať. Do večera toho istého dňa sa o syna viac nezaujímal. Otec preto podľa jej názoru nie je schopný v dostatočnej miere sa o syna postarať. Maloletý H. je v súčasnosti v osobnej starostlivosti navrhovateľky, keďže jeho rodičia sa nenachádzajú v domácnosti. Dieťa má pravidelný režim a životosprávu, stará matka má pre neho dostatok sezónneho oblečenia a obuvi, ktoré mu zabezpečila. Dieťa má dostatok hračiek vonku aj vo vnútri domu. Záleží jej však aj na tom, aby dieťa vyrastalo so svojimi rodičmi. Snaží sa byť oporou dcére O. pri liečbe a obom rodičom bude napomáhať pri budovaní lepších podmienok rodinného prostredia vhodných na výchovu maloletého H.. Trvá preto na návrhu na neodkladné opatrenie o zverení maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti.

2.1.1. K odvolaniu odvolateľka pripojila rodný list maloletého H. O., z ktorého vyplýva, že sa narodil dňa XX.XX.XXXX z rodičov H. O., nar. XX.XX.XXXX a O. C., nar. XX.XX.XXXX.

2.1.2. Navrhovateľka s odvolaním predložila aj správu o rodine vypracovanú dňa 11.05.2020 P. T. N., podľa ktorej terénne sociálne pracovníčky obce navštevujú túto rodinu často od roku 2017. Niekoľkokrát našli pod vplyvom alkoholu matku, otca aj starú matku z jeho strany, ktorá s nimi žije v spoločnej domácnosti. Domácnosť bývala mierne znečistená, o maloletého bolo postarané. Terénne sociálne pracovníčky dostávali často podnety od susedov a občanov, že rodičia sú pod vplyvom alkoholu, väčšinou v popoludňajších hodinách a počas víkendov, že kočíkujú syna po obci a sú pod vplyvom alkoholu. Otca tiež vídali riadiť motorové vozidlo pod vplyvom alkoholických nápojov. Podľa vyjadrenia susedov bola k rodine v minulosti viackrát privolaná hliadka PZ z Brezna. Terénne sociálne pracovníčky viackrát upozorňovali na rodinu aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Brezne, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately aj oddelenie štátnych dávok. Matke bol zriadený osobitný príjemca na rodičovský príspevok a rodinné prídavky a úrad práce vykonával v rodine opatrenia a dohľad. K vyhroteniu situácie došlo 24.04.2020, kedy terénne sociálne pracovníčky dopoludnia našli matku pod vplyvom alkoholických nápojov, kontaktovali starú matku, ktorá bola v práci a nemohla prísť pre mal. H.. Popoludní terénne sociálne pracovníčky kontaktovala stará matka, že jej volala dcérina suseda tvrdiac, že dcéra leží na dvore zakrvavená a maloletý je sám bez dohľadu, bosý, slabo oblečený. Po príchode terénnych sociálnych pracovníkov už matka ležala na gauči v obývacej izbe, tvár mala zakrvavenú a maloletý bol v starostlivosti starej matky. Matka bola hospitalizovaná, maloletého pracovníčky sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately predbežne zverili do osobnej starostlivosti starej matky. Terénnej sociálnej pracovníčke sa podarilo otca maloletého o vzniknutej situácii informovať úspešne až na druhý deň. V súčasnosti matka podstupuje ústavnú liečbu v OLÚP Predná Hora od 06.05.2020 do 06.08.2020, otec pracuje v týždňových turnusoch. Terénne sociálne pracovníčky navštívili v domácnosti aj navrhovateľku (štyrikrát); bolo upratané, navarené, maloletý bol spokojný. Terénne sociálne pracovníčky Obce T. Balog sú toho názoru, že maloletý H. by mal byť predbežne zverený do osobnej starostlivosti starej matky M. R. aspoň pokiaľ sa matka nevráti z liečenia a nepreukáže schopnosť postarať sa o dieťa. Prostredie u otca nie je vhodné pre riadny vývin maloletého, kde bude ohrozovaný na zdraví a živote, nakoľko otec a jeho matka požívajú alkoholické nápoje vo zvýšenej miere.

2.2. Kolízny opatrovník maloletého v odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie navrhol, aby odvolací súd uznesenie okresného súdu zrušil, návrhu starej matky vyhovel a matke uložil povinnosť prispievať na maloletého výživným v minimálnej výške v zmysle platných právnych predpisov. Uviedol, že rodina

maloletého je vedená v evidencii Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno od roku 2018. V rodine sú vykonávané opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí zamerané na obmedzenie negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú psychický, fyzický a sociálny vývin dieťaťa. Nepriaznivá situácia vyvrcholila dňa 21.04.2020, odkedy starostlivosť o maloletého zabezpečuje navrhovateľka. Mal. H. má u starej mamy p. R. zabezpečené stabilné rodinné prostredie a vhodné podmienky na svoj ďalší duševný, telesný a citový vývin. Matka nastúpila na protialkoholické liečenie, preto aktuálne nemôže zabezpečovať riadnu osobnú starostlivosť o maloletého. Jeho otec v čase vydania uznesenia okresného súdu otcovstvo k dieťaťu ešte neuznal. Stará mama, ktorá má záujem osobne sa o maloletého starať je jeho najbližším rodinným príslušníkom. S jej starostlivosťou o maloletého súhlasila aj matka dieťaťa. Kolíznym opatrovníkom má za to, že je potrebné dočasne upraviť pomery, resp. výchovné prostredie maloletého, nakoľko jeho matka nedáva dostatočnú záruku pre zabezpečenie riadnej starostlivosti o dieťa, pretože jej zlyhania sú opakované. Matka sa podrobuje odbornej pomoci pri riešení situácie s požívaním alkoholu. Dočasná úprava pomerov k maloletému je nevyhnutná aj napriek tomu, že stará matka t. č. dobrovoľne starostlivosť o dieťa zabezpečuje. Náhradná rodinná starostlivosť je dočasné opatrenie nahrádzajúce osobnú starostlivosť rodičov o dieťa, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Matka v súčasnosti starostlivosť o maloletého nemôže zabezpečiť a otcovstvo voči nemu nie je určené, preto dočasná úprava pomerov je v záujme dieťaťa.

3. Odvolací súd po zistení, že odvolanie podali včas účastníci konania proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2, § 357 písm. d) a § 362 ods. 1 C. s. p.), preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie (§ 65, § 66 C. m. p.) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 C. s. p. a contrario v spojení s § 177 ods. 2 písm. c) C. s. p. a § 329 ods. 1 veta prvá C. s. p.) dospel k záveru, že rozhodnutie okresného súdu je vecne správne, preto ho v zmysle § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil. Odôvodnenie uznesenia súdu prvej inštancie v základe spĺňa zákonné kritériá odôvodnenia uvedené v § 236 a analogicky v § 220 ods. 2 C. s. p.. Vzhľadom na potrebu vysporiadať sa s tvrdeniami odvolateľov v odvolaniach odvolací súd dopĺňa ďalšie dôvody.

4. Odvolací súd má rodným listom maloletého dieťaťa, vystaveným dňa 04.05.2020 preukázané, že počas tohto konania došlo k uznaniu otcovstva H. O., nar. XX.XX.XXXX k maloletému H. aj k dohode jeho rodičov o tom, že maloletý bude nositeľom priezviska O.. Z tohto dôvodu odvolací súd vo veci ďalej konal aj s otcom maloletého. Nezistil pritom dôvod na postup podľa § 10 ods. 1 v nadväznosti na § 7 C. m. p. Pribratie do konania je tradičným inštitútom mimosporového konania (bývalé ustanovenie § 94 ods. 2 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku), keďže okruh účastníkov v čase začatia konania nemusí byť jednoznačný. Nie vždy je možné predvídať okruh osôb, o ktorých právach alebo povinnostiach sa bude konať. Môže sa stať, že sa niekto z tých, o právach a povinnostiach ktorých sa má konať, konania nezúčastnil od začiatku. V takejto situácii má súd možnosť uznesením takúto osobu pribrať do konania ako účastníka. V čase začatia tohto konania však okruh osôb, s ktorými má súd konať, bol zrejmý. Až počas konania došlo k uznaniu otcovstva H. O. k maloletému H. O. (v tom čase C.). H. O., nar. XX.XX.XXXX nemohol byť účastníkom konania od jeho začatia (právne nebol otcom maloletého), mohol sa ním stať až okamihom uznania otcovstva, preto nie je dôvod na postup podľa § 10 C. m. p.

5. Podľa § 329 ods. 1, 2 C. s. p. súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

6. Podľa § 367 ods. 1 C. m. p. neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

7. Podľa § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa.

8. Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

9. Podľa § 44 ods. 2 Zákona o rodine náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

10. Podľa § 44 ods. 3 písm. a) Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“).

11. Rodičovská moc pozostáva z troch základných zložiek, ktorými sú právo dieťa vychovávať, zastupovať ho (zákonný zástupca) a právo spravovať jeho veci a majetok. Najvyšším princípom výkonu rodičovských práv a povinností je záujem dieťaťa. Práva a povinnosti rodiča vo vzťahu k výchove maloletého bližšie špecifikuje § 30 Zákona o rodine. Výchovu treba vykladať v najširšom slova zmysle ako starostlivosť o komplexný rozvoj dieťaťa - duševný, telesný, mravný, citový, zdravotný a rozumový. Právu a povinnosti rodičov zastupovať svoje maloleté dieťa je osobitne venovaný § 31 Zákona o rodine. Na správu majetku dieťaťa sa vzťahuje právna úprava §-u 28 Občianskeho zákonníka a §-u 32 a nasl. Zákona o rodine. Rodičovské práva a povinnosti patria obom rodičom od narodenia do plnoletosti dieťaťa, okrem výnimočných zákonných prípadov. Pojem výchova Zákon o rodine chápe širšie než pojem osobná starostlivosť, ako vyplýva z dôvodovej správy k ustanoveniu § 44 Zákona o rodine. Obsah osobnej starostlivosti sa mení v závislosti od veku dieťaťa (strava, bývanie, ošatenie, zabezpečenie bežnej lekárskej starostlivosti, starostlivosť o školské záležitosti dieťaťa, zaistenie jeho mimoškolských aktivít). Podmienkou zverenia maloletého dieťaťa do náhradnej starostlivosti je, že rodičia osobnú starostlivosť o dieťa nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Rodič aj po zverení dieťaťa do náhradnej starostlivosti zostáva zákonným zástupcom dieťaťa, spravuje jeho majetok a je zodpovedný za jeho výchovu.

12. Náhradná osobná starostlivosť je inštitút, o ktorom rozhoduje súd po vykonaní dokazovania v konaní vo veci samej rozsudkom, v ktorom vymedzí rozsah oprávnení a povinností fyzickej osoby, ktorej maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti zveruje. Z toho vyplýva, že nejde o zásah štátu do rodičovských práv a povinností, ktorý možno považovať za dočasný tak, ako má zákonodarca na mysli pri dočasnosti neodkladného opatrenia. Ustanovenie § 367 ods. 1 C. m. p. umožňuje súdu neodkladným opatrením nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe tohto odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie, aj v čase rozhodovania odvolacieho súdu maloletý už fakticky bol v starostlivosti jeho starej matky - navrhovateľky, s čím jeho rodičia neprejavili nesúhlas. Z dočasnosti inštitútu neodkladného opatrenia a z jazykového výkladu uvedeného ustanovenia zákona vyplýva, že o dočasnej náhradnej osobnej starostlivosti nehovorí. Aj ustanovenie § 365 ods. 1 C. m. p. umožňuje zverenie maloletého neodkladným opatrením dočasne do starostlivosti fyzickej alebo právnickej osoby, ktorá je v uznesení určená, nie do náhradnej osobnej starostlivosti.

13. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že maloletý H. O. sa v čase jeho rozhodovania (aj v čase rozhodovania odvolacieho súdu) nachádza v osobnej starostlivosti navrhovateľky založenej na dobrovoľnej báze bez vyjadreného nesúhlasu jeho rodičov. Z obsahu spisu nevyplýva, že matka s týmto postupom vyjadrila nesúhlas. Otcovstvo k maloletému ku dňu 21.04.2020 ani ku dňu 04.05.2020, kedy rozhodoval okresný súd, nebolo určené, resp. okresný súd o jeho určení nemal vedomosť. Na rozdiel od iných obdobných prípadov, kedy rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o svoje deti, no zároveň nesúhlasia s ich odovzdaním do osobnej starostlivosti inej osoby (v tomto smere ide o medzi nimi spornú skutočnosť), v prípade maloletého Ľubomíra jeho matka a ako vyplýva z písomných prednesov odvolateľky aj kolízneho opatrovníka ani jeho otec so zabezpečením starostlivosti starou matkou - navrhovateľkou nesúhlas neprejavili. Podľa odvolacieho súdu možno konštatovať, že rodičia, vedomí si svojej nemožnosti zabezpečovať riadnu osobnú starostlivosť o svojho syna, ktorá existovala v čase rozhodovania súdu prvej inštancie a pokračuje aj počas rozhodovania odvolacieho súdu (hospitalizácia a následná ústavná liečba matky, pracovná vyťaženosť otca) nevyjadrili nesúhlas s tým, že maloletý je u svojej starej matky, naopak tento stav akceptujú. Iba pre úplnosť a na dokreslenie odvolací súd udáva, že ide o obdobu situácie, keď aj v iných rodinách viac-menej bežne starostlivosť o maloletých príbuzných počas hospitalizácií ich rodičov alebo počas ich dlhodobej pracovnej neprítomnosti a pod. (práca v cudzine, práca v turnusoch,

dlhodobejšia hospitalizácia) zabezpečujú na základe minimálne konkludentného zhodného prejavu vôle všetkých zainteresovaných príbuzní bez súdnych rozhodnutí.

14. Odvolací súd pre správne pochopenie jeho rozhodnutia a rozhodnutia súdu prvej inštancie považuje za potrebné zdôrazniť, že ak je prekážka neumožňujúca rodičom mal. H. zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloletého dlhodobejšieho charakteru, alebo ak je nezhoda medzi rodičmi navzájom, resp. medzi rodičmi na jednej strane a osobami zabezpečujúcimi osobnú starostlivosť o maloletého na druhej strane, potom je namieste začatie konania vo veci samej, a to aj ex offo samotným súdom.

15. Rozhodnutie súdu prvej inštancie o trovách konania (II. výrok) zodpovedá právnej úprave, preto ho odvolací súd ako vecne správne potvrdil (§ 387 ods. 1 C. s. p.).

16. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C. s. p., podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Aplikoval pritom ustanovenie § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak a § 57 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh. V odvolacom konaní návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy konania podaný nebol a Civilný mimosporový poriadok neustanovuje inak, preto odvolací súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta posledná C. s. p.). Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta posledná C. s. p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C. m. p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C. m. p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C. m. p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C. m. p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C. m. p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C. m. p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- eur (§ 382 ods. 1 C. m. p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C. m. p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C. m. p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C. m. p.).

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak (§332 ods. 1 C. s. p.).